

Aan de informateur
Mevrouw Edith Schippers
p/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Utrecht, 3 mei 2017

Betreft: kostendelersnorm AOW

Geachte mevrouw Schippers,

Een van de zaken waarover het volgende kabinet zich moet buigen is de afschaffing van de kostendelersnorm in de AOW, ook wel mantelzorgboete genoemd. De invoering van de kostendelersnorm is door het zittende kabinet uitgesteld tot 2019. Wij willen u dringend in overweging geven om bij de beslissing over de afschaffing van de kostendelersnorm in de AOW ook de kostendelersnorm in de AIO te betrekken. Het gaat in beide gevallen immers om AOW-gerechtigde ouderen.

Uit meerdere onderzoeken blijkt dat mantelzorgrelaties kwetsbaar zijn, ook in financieel opzicht. Het Nibud heeft berekend dat mantelzorgers te maken krijgen met een inkomensachteruitgang van soms meer dan dertig procent.¹ Ook wijzen wij op een onderzoek van Mezzo, de landelijke vereniging voor mantelzorgers en vrijwilligerszorg, waaruit blijkt dat mantelzorgers onder meer te maken hebben met reiskosten, vervoerskosten, was- en reinigingskosten, extra telefoonkosten, extra kosten voor levensonderhoud, hulpmiddelen, kinderopvang, woningaanpassingen. 'De grootste groep respondenten (73%) geeft aan tussen de 1 en 200 euro extra per maand uit te geven. Dit komt neer op ongeveer 1.100 euro gemiddeld op jaarbasis,' concludeert de vereniging.²

In de *Ombuigings- en intensiveringslijst* van het departement van Financiën wordt erkend dat een persoon in de AIO met een inwonend meerderjarig kind door de kostendelersnorm er tot 350 euro netto per maand op achteruit kan gaan.

De kostendelersnorm toegepast op AIO uitkeringen heeft geen arbeidsmarkteffect, omdat AIO-gerechtigden immers de pensioengerechtigde leeftijd zijn gepasseerd.

Of de kostendelersnorm in de AIO een gunstig budgettair effect moet worden betwijfeld. Wanneer families als gevolg van de kostendelersnorm beperkt worden bij het verlenen mantelzorg, zal het extra beslag op zorgkosten hoger zijn dan de lagere uitkeringen aan besparing opleveren.

Uit het onderzoek van Panteia komt geen sluitend beeld van de effecten naar voren, maar wordt wel geconcludeerd dat de kostendelersnorm voor een deel van de doelgroep een negatieve invloed kan hebben op de keuze rond mantelzorg. Het SCP schrijft in zijn rapport dat op grond van de literatuur bekend is dat personen met een migratieachtergrond vaker hun ouders in huis nemen dan personen met een Nederlandse achtergrond.³

¹ [Inkomenseffecten voor mantelzorgers. Wijziging in situatie en beleid en de effecten voor mantelzorgers](#), Nibud, 2014.

² [Onderzoekresultaten Extra kosten mantelzorg](#), Mezzo, Bunnik, september 2015.

³ [Co-wonen in context. Samenwonende generaties, mantelzorg en de kostendelersnorm in de AOW](#), SCP 2015, 22 en 25.

Uit de praktijk is ons inmiddels gebleken dat in een groot aantal situaties kinderen gedwongen zijn ervan af te zien een zorgbehoevende ouder in huis te nemen. Ook het in Amsterdam verrichte onderzoek van Regioplan wijst erop dat men minder bereid is zorgbehoevendenden in huis te nemen omdat uitkeringen lager worden op het moment dat er meer personen op één adres wonen.⁴

De onlangs in de SZW-begroting over 2017 en 2018 opgenomen 7,5 miljoen t.b.v. bijzondere bijstand aan ouderen met een AOW-tekort, biedt ons inziens soelaas voor incidentele financiële problemen, terwijl het gaat om een structurele korting.

Het College voor de Rechten van de Mens heeft bepaald dat ofschoon AIO-gerechtigden voor negentig procent ouderen met een migratieachtergrond zijn, er geen sprake is van discriminatie, omdat bijstand en AOW als verschillende typen uitkering niet met elkaar mogen worden vergeleken en er daarom geen sprake is van gelijke gevallen. Wanneer de kostendelersnorm in de AOW niet wordt ingevoerd omdat mantelzorgrelaties daardoor kunnen worden ontmoedigd, en datzelfde argument geen aanleiding vormt om de AIO te ontzien, is er ons inziens naar de geest van de wetgeving wel degelijk sprake van ongelijke behandeling. Dit geldt temeer, omdat de ouderen met een AIO met afstand behoren tot de armste groep ouderen in Nederland.⁵

Om de hierboven genoemde redenen willen wij er met klem op aandringen om bij het besluit om de kostendelersnorm in de AOW niet in te voeren tevens te regelen dat de kostendelersnorm niet meer geldt voor ouderen met een AIO.

Met de meeste hoogachting,

Manon Vanderkaa
Directeur

KBO-PCOB
Europalaan 40
3526 KS Utrecht
info@kbo-pcob.nl

Jos Werner
Vice voorzitter

KNVG
Hogeschoorweg 21
5911 EJ Venlo
secretariaat@knvg.nl

Bouchaib Saadane
Voorzitter

NOOM
Postbus 2069
3500 GB Utrecht
lameiro@netwerknoom.nl

Jaap van der Spek
Voorzitter

NVOG
Postbus 2069
3500 GB Utrecht
nvog@gepensioneerden.nl

Sevil Ertürk
voorzitter IOT
Vechtensteinlaan 165
3555 XS Utrecht
www.iot.nl

Ahmed Charifi
vice voorzitter SMN
Postbus 14172
3508 SG Utrecht
info@smn.nl

⁴ [Gevolgen kostendelersnorm in Amsterdam](#), Regioplan 2015, 22.

⁵ [Tevreden met pensioen. Veranderende inkomens en behoeften bij ouderen](#), SCP 2012, 64.